

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО МУЗИКА

ЗА VI КЛАС

I. Общо представяне на учебната програма

Хорариум по учебен план:

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА (ЗП)

2 часа седмично = 68 часа годишно

Учебната програма е изградена върху основата на постигнатия общообразователен минимум в пети клас; съобразена е с възрастовите особености и възможности на учениците в шести клас. Ученикът е поставен в центъра на образователния процес; зачита се неговото право на личен избор и изява на предпочитанията, етническо разнообразие и толерантност. Учебната програма предоставя възможност за отчитане на регионални особености в цялостния музикално-възпитателен процес; продължена е и връзката с други учебни предмети.

Обучението по музика в шести клас стимулира развитието на интересите и музикалната култура на учениците върху основата на богат и разнообразен музикално-социален опит. Учебното съдържание се осъществява чрез основните видове музикална дейност (изпълнение, възприемане и съчиняване) и анализиране на музика. Познавателните и развиващите дейности са в органично единство с емоционалното отношение към музиката.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО МУЗИКА В VI КЛАС

Музикалното обучение в шести клас има за цел да продължи процеса на развитие на музикалните способности, на уменията и на отношението към музикалното изкуство, на цялостното музикално-културно изграждане на учениците. По-съществените цели на учебната работа по музика в шести клас са:

- Развитие на музикалните способности и на уменията за осмисляне на достъпни за възрастта явления и процеси в музикалното изкуство чрез системна и активна музикална дейност (изпълнение, възприемане и съчиняване) и анализиране на музика;
- Разширяване на осведомеността и отзивчивостта към български и небългарски фолклор и към фолклора на различни етноси;
- Разширяване на опита за постоянното развитие на фолклора;
- Систематизиране на опита и знанията за основни обреди и обичаи от календарния цикъл;
- Разширяване на осведомеността за мястото на България в европейската и световната музикална култура;
- Обогатяване и обобщаване на уменията, опита и знанията за многообразието и развитието на танцувални жанрове;
- Стимулиране на изявата на личен вкус, интереси и потребност за общуване с музикалното изкуство;
- Изграждане на уважение към правото на личен избор върху основата на обогатяването на миналия опит и разширяване на знанията за музиката.

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание /теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки/			
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Понятия	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
1	2	3	4	5	6
<p>Ядро 1 Музикална практика: музициране; възприемане на музика</p>	<p>Стандарт № 1: Пее по слух без и с тонови имена, по свой избор, типични теми от пет творби в различни стилове и жанрове. <i>Очаквани резултати:</i> - участва активно в изучаването на теми от репертоара за слушане; - изпълнява наизуст две теми по свой избор, от репертоара за слушане.</p> <p>Стандарт № 2: Пее с целия текст, по свой избор, пет песни от училищния репертоар. <i>Очаквани резултати:</i> - участва активно в изучаването и колективното изпълнение на песни от различни жанрове; - знае наизуст мелодията и текста на пет от изучаваните песни. - знае наизуст "Химн на РБ" и "Химн на св.св. Кирил и Методий".</p> <p>Стандарт № 3: Пее предпочитана песен, включително и от извънучилищния репертоар. <i>Очаквани резултати:</i> -Изразява свободно лични предпочитания в областта на песенните жанрове;</p> <p>Стандарт № 4: Разпознава пет, определени от учителя инструментални творби от училищния репертоар.</p>	<p><i>Учениците трябва да усвоят:</i> Тема № 1: Теми от слушани творби Очаквани резултати: - изпяват по слух, без и с тонови имена, изучавани теми.</p> <p>Тема № 1: Песни <i>Очаквани резултати:</i> - реагират на диригентски жест и указания; - синхронизират пеенето си по темпо и динамика със съпровода; - предлагат свои варианти за разнообразяване на изпълняваните песни; - изпълняват лек двуглас.</p> <p>Тема № 1: Предпочитани песни <i>Очаквани резултати:</i> - знаят наизуст предпочитаните си песни; - внасят свои нюанси при изпълнение на предпочитаните песни.</p> <p>Тема № 1: Възприемане на музика <i>Очаквани резултати:</i> - придобиват умения да изслушват съсредоточено произведения във</p>	интерпретация	<p><i>На учениците трябва да се даде възможност:</i> - да натрупват слухов опит за възприемане на инструментални произведения в клас, чрез медиите и концертния живот.</p> <p>- да коментират свои и чужди изпълнения; - да бъдат толерантни към чуждото изпълнение; - да изпълняват лек двуглас; - да импровизират съпровод на изпълняваните песни; - да изразяват личната си артистичност; - да съчиняват песен по зададен текст; - да аргументират личния си избор; - да коментират в дух на толерантност свои и чужди предпочитания; - да възприемат дискусиата като естествен обмен на различни мнения. - да възприемат подходящи музикални произведения; - да аргументират отговорите</p>	Български език И литература

	<p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Идентифицира в личния и социалния си опит най-популярни изучавани музикални произведения. <p>Стандарт № 5: Играе три различни по вид танца.</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - знае основните танцови движения на Дайчово хоро и на танго и ги изпълнява на подходяща музика; - танцува един танц /български или друг, традиционен или модерен/ по свой избор и върху избрана от него музика. 	<p>връзка с изучаваните форми и жанрове;</p> <ul style="list-style-type: none"> - откриват елементи на музикалната изразност в слушана музика. <p>Тема № 1: Музика и танц</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - стремят се да изразят музиката с танцови движения; - разграничават основни елементи на фолклорния, салонния и модерния танц. 	<p>танго, салонен танц фолклорен танц</p>	<p>си на поставени задачи при слушане на музика;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да изразяват двигателната природа на метроритъма; - да възприемат и коментират подходяща музика за фолклорни, за салонни и за модерни танци. 	
<p>Ядро 2 Елементи на музикалната изразност</p>	<p>Стандарт № 1: Разширява познанията и опита си за специфични форми в областта на метроритъма.</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - усеща метроритмичното богатство на балканския фолклор; - разширява опита си по отношение на по-сложни неравноделни метруми; - схваща изразната роля и жанроопределящия смисъл на метрични формули; - схваща, че метричните времена могат да се делят не само на две; - усеща ролята на акцентите в музиката. <p>Стандарт № 2: Определя принадлежността на музикални инструменти и инструментални състави към установените в практиката групи и видове.</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - усеща връзката между типове и видовете музика с различни изпълнителски състави; 	<p>Тема № 1: Неравноделни метруми.</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - откриват тривременни дялове, разположени на различни места в такта при три четири и петделни метруми. <p>Тема № 2: Метроритъм и жанр.</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - усещат специфичната роля на ритъма за определяне на жанра в музиката. <p>Тема № 3: Триола, синкоп.</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - откриват възможността метричните времена да се делят не само на две; - усещат промяната на акцентите при синкоп. <p>Тема № 1: Инструментални състави в концертната и битовата практика.</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - идентифицират визуално и слухово различни изпълнителски състави; - усещат конфигурацията на изпълнителските състави в различни практики. 	<p>триола синкоп</p> <p>камерни състави</p> <p>електронни инструменти</p>	<ul style="list-style-type: none"> - да развият в разнообразни параметри метроритмичния си усет; - да откриват и възпроизведат по слух характерни митроритмични формули в различни танцовални жанрове. - да възприемат и изпълняват синкоп и триола в подходяща музика. - да възприемат музика, изпълнена от различни инструментални състави; - да слушат разнообразна инструментална музика от различни жанрове и стилове; - да наблюдават разнообразни изпълнителски 	

	<ul style="list-style-type: none"> - идентифицира в личния и социалния си опит спецификата на различни жанрови изпълнителски състави; - усеща особеностите на електронната музика. 			състави в концертната и битовата практика.	
<p>Ядро 3 Функциониране на музиката. Музика и общество</p>	<p>Стандарт № 1: Разпознава типична музика от различни български фолклорни области и чуждестранни региони. <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - идентифицира типични фолклорни примери от Шопския край, от Северна България и от фолклора на етнически групи; - открива фолклорни интонации в творби от български композитори; - различава български от чуждестранен музикален фолклор. <p>Стандарт № 2: Разпознава и коментира познати традиционни и съвременни социални явления, свързани с функциониране</p>	<p>Тема № 1: Български музикален фолклор <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - знаят основни типични белези на фолклора от Шопския край и от Северна България; - ориентират се в характерните особености на музиката на етносите в България; - изразяват свои предпочитания относно музика с регионални и етнически белези. <p>Тема № 2: Фолклорът в творчеството на българските композитори. <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - откриват фолклорни елементи в творчеството на композиторите, създали българския национален музикален стил; - различават оригинален от обработен фолклор. <p>Тема № 3: Музика от чуждестранни региони. <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - разпознават върху основата на училищния и извънучилищния си опит фолклорна музика от балкански и европейски страни. <p>Тема № 1: Български обреден календар. <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - знаят основни обреди и обичаи от 	обработка на народна музика	<ul style="list-style-type: none"> - да слушат и изпълняват музика от посочените области и етническа музика от България; - да коментират свои предпочитания към музика с регионални и етнически белези; - да формират у себе си търпимост и толерантност към музиката на различните. <ul style="list-style-type: none"> - да слушат и откриват фолклорни елементи в подходящи музикални примери. <ul style="list-style-type: none"> - да слушат и коментират характерни особености на български и чуждестранен фолклор. <ul style="list-style-type: none"> - да коментират и систематизират характерните особености на местните фолклорни обреди и обичаи; 	Изобразително изкуство

	<p>на музиката в обществото /местни фолклорни обреди, етнически обичаи/ <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - познава основни обреди и обичаи от календарния цикъл. <p>Стандарт № 3: Коментира в определени насоки музикално предаване по електронните медии. <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - изразява и аргументира собствено мнение при коментар на музикални предавания по електронните медии. <p>Стандарт № 4: Знае имената на пет музиканти и ги свързва с типични произведения. <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - знае имената на пет изучавани в клас музиканти и ги свързва с конкретни произведения; - разпознава имената на авторите на три слушани творби. <p>Стандарт № 5: Аргументира предпочитанията си към три звезди от фолклора и популярната музика. <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - умее да изразява и защитава собствените си музикални предпочитания. 	<p>календарния цикъл в последователност, характерна за страната, съответния регион или етническа общност.</p> <p>Тема № 1: Музика и медии <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - наблюдават мястото на музиката в предавания по електронните медии; - предлагат подходяща музика за различни медийни форми. <p>Тема № 1: Автор, изпълнител, произведение <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - знаят специфичните отношения между творец и изпълнител във фолклора, в традиционната и съвременната професионална и любителска практика. - придобиват представа за смисъла на Обработка, преработка, кавърверсия. <p>Тема № 1: Изпълнител – слушател. <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - аргументират личния си музикален избор. <p>Тема № 2: Български композитори – Класици. <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - знаят основни най-популярни произведения от тези композитори. 	<p>медия звукзапис звуконосител</p> <p>кавърверсия, обработка на народна музика</p>	<ul style="list-style-type: none"> - да коментират функционирането на обредите и обичаите от календарния цикъл. - да изразяват творчески идеи, свързани с електронните медии и музиката в тях. - да слушат произведения от различни типове музика и да осмислят ролята на автора и на изпълнителя. - да възприема музика в различни видове и стилове; - да възприема музика в различни видове и стилове в интерпретация на различни изпълнители. 	
<p>Ядро 4. Форми и жанрове</p>	<p>Стандарт № 1: Открива типични белези на изучавани форми и жанрове. <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - открива типични белези на изучавани 	<p>Тема № 1: Старинни европейски танци <i>Очаквани резултати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - разпознават менует и полка по типични белези; 	<p>полка</p>	<ul style="list-style-type: none"> - да слушат менует и полка в разнообразна музика. 	

	<p>форми и жанрове в познати и непознати произведения; - свързва изучаваните жанрове с типичните за тях жанрообразуващи фактори.</p> <p>Стандарт № 2: Изброява типични белези на изучавани форми и жанрове. <i>Очаквани резултати:</i> - знае типичните белези на изучаваните форми и жанрове; - открива изучаваните музикални форми в подходяща музика.</p>	<p>Тема № 2: Фолклорни и нефолклорни танци <i>Очаквани резултати:</i> - установяват типични национални и етно особености в музиката на различни фолклорни и нефолклорни танци; - осмислят постоянното движение от фолклор към нефолклор в музикално-танцовата практика.</p> <p>Тема № 3: Танцът в съвременната битова практика <i>Очаквани резултати:</i> - коментират мястото на танца в личната си практика; - коментират най-типични форми за танцуване в съвременната социална практика.</p> <p>Тема № 1: Многообразие на песенния жанр <i>Очаквани резултати:</i> - коментират и систематизират по определени показатели изучавани песни; - ситематизират по определени показатели песни от извънучилищния си репертоар; - допълват представите си за разнообразното функциониране на песента в съвременната практика.</p> <p>Тема № 2: Сложна триделна форма <i>Очаквани резултати:</i> - ориентират се в строежа на сложната триделна форма; - разширяват уменията за проследяване на развитието в музиката.</p>	<p>сложна триделна форма</p>	<p>- да слушат музика на фолклорни и нефолклорни танци от различни националности и етноси;</p> <p>- да споделят впечатления за танците от личното си участие и от наблюдения на битовата практика, концертния живот и медиите.</p> <p>- да обогатяват песенния си репертоар; - да изразяват свободно мнението си за своя извънучилищен репертоар; - да обогатяват представите си за разнообразието на песенния жанр и функционирането на песента в съвременния живот.</p> <p>- да сравняват строежа на сложната триделна с простата триделна форма; - да схващат разликата между простите двуделна и тределна и сложната триделна форма.</p>	
--	---	--	------------------------------	---	--

V. Специфични методи и форми за оценяване постиженията на учениците

Оценяването на постиженията на учениците в VI клас се извършва чрез традиционните, специфични за даден предмет форми и нови съвременни форми:

A. Устна индивидуална проверка

Способност за активно участие:

- Изпълнителски дейности – пеене и танцуване
- Наличие на музикален репертоар от песни и теми от музикални произведения;
- Аналитично възприемане на разнообразни музикални произведения;
- Импровизационни опити;
- Възприемане и осмисляне на процесите на функциониране на музиката – фолклор и авторска
- Разбиране и осмисляне на основни типични белези на фолклора и етническото разнообразие в България;
- Аргументирано представяне на лични музикални предпочитания;
- Разбиране и осмисляне на мястото на българската музикална култура в световната музикална култура

Б. Работа в група

Умения за:

- Изпълнителско участие в група – пеене и танцуване;
- Обсъждане и осмисляне на достъпни за възрастта музикални проблеми и явления;
- Дискутиране в дух на толерантност на мнения и предпочитания по отношение на училищния и извънучилищния опит

В. Звучащи и конвенционални тестове според съдържанието и обема на програмата

Г. Целенасочено наблюдение на индивидуалното развитие на всеки ученик във връзка с оформяне на неговото отношение към музикалното изкуство и личностното му развитие спрямо притежаваните заложби и изградените музикални способности.

Забележка: Препоръчаните по-горе форми за оценяване предполагат използването както на техни варианти, така и на други форми по избор на учителя.